

4. PROSINCE 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Ve věku 87 let zemřel 11. října spisovatel [Stanislav Vávra](#) (1933–2020), jeden z tzv. **Libeňských psychiků** a souputník Vladimíra Boudníka či Bohumila Hrabala. Malé ohlédnutí za zesnulým básníkem jsem opožděně připravil pro web H7O.cz.

Smutná zpráva dorazila také z Obce překladatelů: „S hlubokým zármutkem oznamujeme, že v pátek 27. listopadu zemřela [Božena Koseková](#), vynikající překladatelka z němčiny, nakladatelská redaktorka a dlouholetá porotkyně Ceny Josefa Jungmanna. **Poslední rozloučení** s naší vzácnou kolegyní se koná v pondělí 7. prosince ve 13.00 v Ústřední obřadní síni v Praze na Olšanských hřbitovech (vedle hlavního vchodu). Bibliografii a medailonek Boženy Kosekové najdete v naší databázi.“

V pátek 4. prosince zemřel novinář, překladatel a filmový i literární kritik [Antonín Jaroslav Liehm](#), bylo mu 96 let. Byl úzce spjatý s **Literárními novinami** 60. let minulého století nebo s propagací nové československé filmové vlny v západní Evropě. Podstatnou část života strávil v exilu, před sedmi lety se přestěhoval zpět do Prahy. V roce 2015 převzal Cenu Toma Stopparda a českou medaili Za zásluhy.

*

Studenti i učitelé si oddechli. **Národní knihovna** na poslední chvíli po dohodě se Svazem českých knihkupců a nakladatelů prodloužila bezplatný [vzdálený přístup ke svým digitalizovaným fondům](#) do 31. 1. 2021. Proč ale není možné zajistit do budoucna snazší přístup k digitalizovaným knihám Národní knihovny, třeba i za poplatek? Na otázky Petry

Kultové odpovídají předseda Svazu českých knihkupců a nakladatelů **Martin Vopěnka** a generální ředitel Národní knihovny **Vít Richter**.

Co nám přinese [nová generace e-knih v knihovnách](#)? To bylo tématem rozhovoru Jitky Kostelníkové s Ladislavou Zbjejcuk Suchou z Katedry informačních služeb a knihovnictví MUNI v Brně, Lenkou Hanzlíkovou z Městské knihovny v Praze a Janem Martinkem z neziskové organizace Next-book.

Knihovna by měla být významným kulturním a komunitním centrem, které se podílí na životě ve městě. Přesně to je i cílem **Knihovny Třinec**. Chce se stát místem, kde budou lidé trávit svůj volný čas, inspirovat se a hledat informace i zábavu. Jak se jí daří tuhle misi naplňovat v době pandemie? A jak vůbec vypadá práce v knihovně v tomhle období? Nejen o tom mluvil v rozhovoru s Pointou její PR manažer [Jan Delong](#).

*

Pandemie postihla fungování celé kulturní obce. Literární dokumentaristka a nakladatelka [Barbora Baronová](#) přináší zprávu o tom, jak se během pandemie pracuje jí a dalším autorkám literárních dokumentů. Jakou roli sehrává v jejich práci nemožnost výjezdů do terénu či grantová politika?

Podle básníka Ivana Diviše je poezie dialogem. Jenže co když se básník svému jazyku, krajině i bližním vzdálí? Jaké příležitosti nebo překážky znamená **pro básníka exil**? Jak se v odloučení proměňuje jeho poetika? A co obsahuje pozůstalost básníka a redaktora BBC a Svobodné Evropy Josefa Lederera? Na otázky Petra Šrámka odpovídá bohemista, filozof a autor monografie [Poezie v exilu](#) Josef Hrdlička a bohemistka Barbora Chybová.

U příležitosti 100. výročí narození jednoho z nejpodstatnějších básníků a spisovatelů druhé poloviny 20. století [Ladislava Dvořáka](#) (1920–1983) uveřejnil Bubínek Revolveru několik příspěvků z rozsáhlého „kolektivního portrétu“, který připravil Robert Krumphanzl pro Revolver Revue č. 41/1999, kde blok vyšel s názvem „...a nedal se k těm, kterým jde o jiné výhry“ (Ladislav Dvořák ve vzpomínkách, ohlasech a dokumentech).

*

Spisovatel, textař, písničkář, úředník a otec dvou dcer [Jirí Dědeček](#) nedávno vydal další **knížku pro děti**. Do vltavské Vizitky si ho pozval Ondřej Cihlář.

„Myslím, že česká literatura je v Bulharsku překládána hojněji než ta bulharská v Česku,“ říká [Lidia Gálábova](#), která od roku 2000 žije v Praze. V českém překladu jí roku 2008 vyšel výbor z tvorby pod názvem Andělé Zlatého města v překladu Marcela Černého. Rozhovor s ní pro Tvar připravil **Adam Borzič**.

Proč [Jiří Hájiček](#) od poezie utekl k próze? Kde nachází témata svých příběhů? Čím mu učaroval kraj **jižních Čech**, o kterém tak rád vypráví? A co je na profesi spisovatele tím vůbec nejtěžším? Na to se jej ptal Jaroslav Sedláček.

Spisovatelka [Petra Soukupová](#) vydala novou knihu **Věci, na které nastal čas**. Román o úskalích a nástrahách rutiny v rodinných vztazích je komponovaný jako soubor kratších povídek, které se skládají v delší příběh. V jeho centru stojí rozpadající se vztah.

„**Horror Vacui** neměl být podcast, který vám řekne: ‚S námi napíšete román za šest hodin přípravného kurzu.‘ Měl to být exkurz do toho, jak se s psaním perou největší odborníci. A že je fajn vědět, že psaní není neproniknutelné mystériem, že z něj nemusíte mít strach,“ říká básník a moderátor [Jonáš Zbořil](#). Rozhovor s ním připravil Jakub Pavlovský.

V rozhlasových Hovorech přivítal moderátor Petr Vizina **překladatelku z rumunštiny** a odborníci na Rumunsko [Libuši Valentovou](#).

„Kdyby mi někdo za socialismu řekl, že budu mít v padesáti letech knihkupectví, nakladatelství i hotel na náměstí, vysmál bych se mu,“ říká [Petr Novotný](#), spolumajitel jediného havlíčkobrodského **knihkupectví Vysočina**, kam za ním vyrazil Jakub Pavlovský.

*

České literární centrum, sekce MZK, zná jména [rezidentů na jaro 2021](#). Mezi žadatele z 20 zemí bylo na základě hodnocení komise rozděleno 8 rezidenčních pobytů v délce 2 až 4 týdny.

[Michael Špirit](#) se na webu i-Kanon.cz ohradil proti způsobu, jakým byla **Revolver Revue** redakcí Tvaru vměstnána do rozpravy o Tvárnici a jak v ní prý přitom byla očerněna.

„V rámci apelů na jistě potřebnou podporu nakladatelů a knihkupců se poněkud zapomíná na ty, kdo knihám dávají druhý život – na **provozovatele antikvariátů**,“ napsal ve své iLiGlose [Martin Liška](#).

Laureátem 48. ročníku **Literární soutěže Františka Halase** se v sobotu 28. listopadu 2020 stal básník [Vít Malota](#), který převzal rovněž Zvláštní cenu Klementa Bochořáka, spojenou s možností vydání básnické sbírky knižně dosud nepublikujícímu autorovi.

*

[Věra Dvořáková](#), překladatelka z francouzštiny a manželka básníka a spisovatele Ladislava Dvořáka, vzpomíná ve vltavských Osudech na **život v Československu poznamenaný dvěma totalitami** a na vzácná celoživotní přátelství s Emanuelem Fryntou, Janem Zábranou, Jiřím Kolářem, Olgou a Václavem Havlovými a dalšími osobnostmi české kultury druhé poloviny 20. století.

V těchto „sevrěných“ týdnech autorky a autoři natáčejí pro ČT art „jednu báseň“ ze své nové sbírky sami, ve svém prostředí, dle své úvahy, s technickými možnostmi, které prostě mají k dispozici. Svou novou básnickou knihu **Moment dopadu** (Dauphin 2020) zde tímto způsobem mohla představit [Eva Dragulová](#).

„Mihl jsem se onehdy **Nymburkem**, což byla naprostá výjimka, jinak sedím doma a t'ukám. A na náměstí Přemyslovců, kus od Mariánského sloupu, který si Nymburští nestrhli, takže ho nemusejí znovu stavět, mě málem porazila dřevěná socha Bohumila Hrabala,“ píše ve svém sloupku spisovatel [Emil Hakl](#).

V Café Fra byla představena [Motýlí kniha](#) (Paseka 2020). Titul představila a úryvky ze zápisků **Olgy Joklové** četla autorka konceptu a editorka Barbora Klimtová, úryvky ze svých povídek čtou a komentují Lucie Faulerová, Marek Šindelka, Jakub König a A. Gravensteen.

[Šimon Leitgeb](#) (* 1996) je autorem básnických sbírek *Mezi náma* (2017) a *Betonová pláž* (2020). Za své básně byl oceněn v různých literárních soutěžích a byly publikovány v českých i zahraničních časopisech a antologiích. Žije v Českých Budějovicích, kde pořádá literárně-hudební pořad *Mezi náma* a podílí se na organizaci festivalu *Literatura žije*. Básně vybrané z jeho sbírky **Betonová pláž** uveřejnila *Nedělní chvilka poezie*.

*

A na závěr jako obvykle připojuji několik čerstvých **knižních tipů**...

[Richard Weiner: Přetržená nit a jiné rané prózy \(nakl. Dybbuk\)](#)

V souboru *Přetržená nit* čtenář nalezne rukopisné, porůznu tištěné a pohromadě dosud v celku knižně nevydané rané prozaické texty Richarda Weinerja. Jedná se o jeho tvorbu vzniklou do roku 1913, tedy do doby autorova odchodu do Francie. Jako jistý bonus k těmto raným prózám přidáváme ještě dvě neznámé pohádky z pozdější doby. V mnohém tyto texty ukazují Weinerja coby autora na rozhraní mnoha stylů, příběhů a věků — je představen částečně coby zadumaný symbolistický pozorovatel, stejně jako grandiózní vypravěč pitvorných stavů společnosti, ve které začíná stále výrazněji probublávat Freudova psychoanalýza, groteskní šílenství v době těsně před první světovou válkou i náznaky dusného, tíživého pre-existenciálního poznání moderní doby.

[Daniel Hradecký: Tři kapitoly \(nakl. Listen\)](#)

Pokud se první prozaický text básníka Daniela Hradeckého nazýval *Trosky jednoho deníku*, jeho nová próza by mohla směle navazovat podtitulem *Trosky jednoho románu*. Trojici jazykově vybroušených, kratších próz naplňuje svědectví o souboji jedince s existencí na okraji, a to nejen společenského vyloučení, ale i oné ontologické propasti. Oč je vypravěčův svět zúženější okolnostmi, o to širší záběr má jeho mysl při tvrdě ironické analýze okolního světa. Alkohol, rodinné patologie, severní Čechy, ale také neoblomná vůle – to jsou součástky teleskopu namířeného do chladné temnoty všehomíra.

[Ladislav Grosman: Obchod na korze. Nevěsta. Z pekla štěstí /Spisy LG 1/ \(nakl. Akropolis\)](#)

První svazek spisů přináší dvě slavné novely a málo známý román z období Slovenského státu z městečka pod Vihorlatem, v němž vedle sebe žijí židovská a křesťanská komunita v atmosféře postupující fašizace společnosti. V Obchodu na korze, jehož zfilmování režiséry Jánem Kadárem a Elmarem Klosem bylo oceněno americkým Oscarem, jde o drama prostého člověka uvízlého v mašinerii nových pořádků. Podobně je tomu v příběhu stárnoucí dívky v novele Nevěsta, která se dočká svatby za velmi nezvyklých podmínek. V románu Z pekla štěstí je dvanáctiletý chlapec propašován do Maďarska k příbuzným v domněnku, že bude ve větším bezpečí, a tam, vyzbrojen pouze znalostí rodokapsů a červené knihovny, projde hrůzami války. Strhující román, v němž se mísí tragika, humor i poezie, vznikl podle skutečného příběhu.

[Stankovič 1940–2020 /poezie – kritika – společnost/ \(nakl. Revolver Revue\)](#)

Kniha podává plastický obraz o výjimečné osobnosti české kultury a jejím díle: je věnována básnickému, kritickému, publicistickému, badatelskému a společenskému působení i osobnosti Andreje Stankoviče (22. 6. 1940 v Prešově – 12. 7. 2001 v Praze). První část vychází z příspěvků proslovených na konferenci, kterou Revolver Revue uspořádala v prostorách FAMU v Praze 24. října 2019. Druhý oddíl tvoří rozsáhlá anketa, jejíž převážná část vznikala v létě 2019 u příležitosti připravovaného stankovičovského sympozia. Třetí část přináší výběr z textů o Andreji Stankovičovi, které vznikaly pro Revolver Revue a Kritickou Přílohu v letech 2001–2007. Svazek, který k vydání připravili Lucie Bartoňová, Edita Onuferová, Terezie Pokorná a Michael Špirit, obsahuje i četné fotografie a podrobné slovníkové heslo.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) a případným zájemcům je budu rád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).